

szőlőkben 8 darab lövett. Egy szepességi erdőkerülő jár nap előtt husz darabot küldött egy itteni szücs mesterhez, melyeket többnyire a Zeilinger-féle ismeretes róka-csalogatón lött.

Róka-csalogatóról szólva, eszünkbe jut egy furcsa historia, mely pár év előtt Tyrolban történt. Nagy havazások és hófúvások gyakran betekig elzárják a magason fennlakó erdőkerülők és favágók családjait az alvilágtól. Ha ily időben kis állampolgár születik, nem tehet mást, mint várnia kell a keresztelésre; ha egy elöregedett megunja a világot, nincs más mód, mint a halottat feltenni a padlásra; ha megfagy is, nem árt neki; au contraire. Így történt pár évvel ezelőtt a st. veitli parochiához tartozó b. vasi kunyhók egyikében, hogy az öreg N. meghalt. Csak 14 nappal azután lehetett őt St. Veitra temetésre levinni. Halott-kémelőnek is kellvén jelen lenni, ez csodálkozott, hogy a hulla egészen átlukgatva van sűrű-lövések által, s kérdőre vonta az elhunytnak fiát, vajjon mi történhetett? — »Épen semmi,« — mondta az hidegvérűen, »csak hébe-hóba róka-csalogatóul tettem ki az öreget; — minnek feküdt volna ott hiába.« Nyilas.

Kapuvár 1879. november 30-án.

Tekintetes Szerkesztő ur! F. hó 27-én az Esterházy herceg kapuvári főbérlete által a csornai, Malomfő nevezetű erdőben tartandó fűcány-vadászatra voltam meghíva. A vadászat az erős szél daczára megtartott és meglehetősen eredményt adott. Esett 28 fűcány-kakas, 24 nyul, 2 róka. A jó vadászati eredményt mintegy előkészítette a megelőző napi havazással párosult kemény szél, zivatar, mely a vadat az erdőbe hajította. A mennyiben a lövések száma, és közvetlen látás után összeszámíthattam, folszállott vagy 140 fűcány. Ha tekintetbe veszem, hogy egy fűcány többször is hajtásba került, s tehát az állományt félannyira 70-re teszem: a főbérlet igen meg lehet elégedve a vad-ápolás eredményével.

Az erdő kerülete ugyanis a bérelt községi vadászat helyesebben mondva cseplyéssel) együtt mintegy 250 hold területű, s vadon már régebb idő óta tenyésztett benne fűcány, a mely azonban mennyiségileg a rozsz gondozásnál fogva a mult évig jelentéktelen vadászatot szolgáltatott. Ennek oka az illető bérlő volt, a ki a vadászatot

egy arany díjért számos éven át bírta. A mult évben a főbérlet visszavette a vadászatot, értelmes vadászt alkalmazott, a duvadat lövette (csak szarkát több lövett le 100-nál); étetést állított föl, hozzá vezető utakkal: s íme egy év alatt ez az eredmény. Biztató példaul szolgálhat, s mutatja hogy a fűcánytenyésztés, kedvező viszonyok között, szakértelemmel vezetve, jó eredményre vezethet. Csak jóra való embert kell szerezni hozzá.

Igaz, ez erdőcske csakugyan fűcányosnak való; terjedelmes síkságon, csupa mivelt földek között fekszik s gazdag cserjékben. A vadnak van rejteke elég.

A fűcány vadon tenyésztésének más példáját láttam Csapodon. Ott 2 kakast és 5 jérczót bocsátottak ki 2—3 év előtt, s mindegy gondozás nélkül, már meglehetősen állományra tettek szert.

Tegnap nyulvadászatot voltam a kapuvári erdőben, de ez nem sikerült teljesen; mindössze 12 nyul és egy őz hajtott csak terítékre. Valószínű azonban, hogy nem a vadhiány okozta a silány eredményt, mert nyom volt elég; a nyulak kiűn feküdtek a mezőben.

Egy vadász beszélte ez alkalommal, hogy Csanakon pár nap előtt körvadászatot volt, a hol 21 vadász 150 nyulat ejtett el. Elég szép eredmény. I. N.

Kopózás vaddisznóra és medvére a sárosi erdőkben.

A vadász-sport kedvelőit lízönyára érdekelni fogja a sárosmegyei klembergi vadászatok ismeretése, mely vadászatokon kopók előtt évenként 40—50 darab vaddisznó és 5—8 medve ejtetik el, nem számítva a nagy számban elejtett egyéb apró és szárnyas vadat.

A vadászat tulajdonosa báró Ghillány László, ki saját nagy kiterjedésű erdőségén kívül, még a szomszéd Kassa városi erdők egy részében és más határos községekben bérel a vadászati jogot, és így mintegy 25,000 katasztrális holdnyi hegyes és sziklás erdőterületen gyakorolja a vadászatot.

Kopó-falkája rendszeren 15—20 darab, nagyvadra (vaddisznó, medve) különösen betanított és begyakorlott, nagyobbára hosszú-szörű kopóból áll, mely falka előtt az utolsó 5 év alatt pár száz darab vaddisznó és legalább is 20 medve lövett.

Mint hogy enec soraim célja csak is a vaddisznó- és medvevadászatok ösmertetése, azért a

klembergi egyéb vadászatokat, a melyeken őz, nyul, róka, nyírfajd, császármadár és szalonka nagy mennyiségben ejtetik el, ez uttal hallgatással mellőzöm. *)

Így hiszem, a vaddisznó- és medvevadászat módszerét, valamint a kopófalka tulajdonságait, legjobban fogja kiűntetni egy medvevadászat leírása, a melyen ez ősz folytán magam is részt vettem.

A kerülők jelentésére, hogy több medve a szomszéd Hrabkó községben még lábán álló zabvetéseket pusztítja, elhatároztuk, hogy másnap megkíséreljük szerencsénket, s a medvét a klemberg-hrabkói nagy kiterjedésű vágásokban felkeressük.

Szeptember 21-én reggel tehát kimentünk; az idő, szép derült őszi nap, vállalkozásunknak nagyon kedvezett. A vadász-társaság állott 4 urvadászból, a kutyákat vezető vadászból, 4 dupla fegyverrel ellátott erdőkerülőből, a kopófalka pedig 18 darabból.

A vadászat 8 órakor kezdődött, s minthogy teljesen bizonytalan volt az, hogy a nagy kiterjedésű erdőterület melyik völgyében vagy hegyoldalában tartózkodik a medve: a kutyákat az erdőszélen (mindjárt az előhegyben) kibocsátottuk, s a vadász kürtölve s biztatva követte őket; a kerülők pedig haladtak felfelé a hegyoldalon, míg mi a hegygerinczre lóháton felérve, lassan húzódtunk tovább.

Az előhegyben rókák, nyulak, sőt őzek is találtatván, a kutyák ezeket is hajtották, de mint hogy a csaholáshól mindig könnyen kivehettük, hogy csak apró vad van a hajtásban, ez által irányunkat nem hagytuk zavartatni; ha a vad történetesen lövésre jött, lelőttük; ha menekült, az utána menő kopókat a vadász kürtölése csakhamar visszahúzta.

Igy haladtunk a gerinczen befelé a hegyégre, jobbról is balról is hallván a kopók hajtását, de a csaholáshól tudtuk, hogy a kutyák eddig csak apró vadat indítottak. Ekkor nem messze előttünk egy sűrű vágásban egyik kopó vastag csaholása (Standlaut) hallatszott. E hang az egész társaságot felvillanyozta, tudtuk, hogy megtaláltuk a

*) Kérjük egy más értekezletben majd pótolni, s az ottani vidék nyírfajd- és császármadár-állományát ismertetni. Szerk.

T Á R S Á G.

Megyei farkas-vadászat.

(Kivonat egy vén vadász naplójából. *)

Az 1827. év decz. havában a roppant hózivatar haza kergetvén a vadászatról: én és két barátom a kandalló pattogó, nyájás tüze mellett üldögéltünk, míg Terzeiné asszonyom, nevelő anyám, készült az illatos theát fűszolgálni.

Atyám, e folyton zsémbelődő, különben igen kedves öreg ur, — köznéven »Tigris-papa,« — föl s alá sétálva, azt fejtegette, hogy egészen mindegy az ilyen léhűtő frátereknek, hármít isznak is, csak cifra papirosban árulják, s hogy ő el sem képzelheti, vajjon mi lehet azon a lörén olyan jó . . . Először czukrot tesznek belé, hogy édes legyen, s rhumot, hogy erőt kapjon, s azt ismét meggyengítik, hogy ne legyen erős — és még megérjük, hogy meg is paprikázzák azt a kutyvaléket.

Efféle elméletébe annyira belemerült a kedves öreg ur, hogy mármár minden pillanatban vártuk, ki fogja jelenteni, mely szerint az ilyen tökfalkók, mint a kikkől ez a mi gézengúz vadász-kompaniánk áll, — mely 6 kopóval és két cseléddel egy kis hó elől megfut és őz helyett

*) E classicus humorról és sok elevenséggel irt vadászati leírást egy még mindig vidámlelkű öreg főúrtól kaptuk, ki ötvennégy év óta hiva Diána istenasszonyának, s kinek ígérését bírjuk, hogy vadász-élményei gazdag tárházából szerencsések leszünk koronkint egyegy élénk kivonatot kaphatni. Szerk.

egy hitvány rókát hoz haza, — bizony megihatná a fodormenta- vagy bodza-he balhéat is, csak cifra-papirosát a legyen takargatva.

Ékesszólásának végtelenbe nyulni látszó fonálát azonban három erős kopogás az ajtón, mely az egész teremben viszhangzott, egyszerre megszakította.

Az ajtó fölárult. Három darab kékre fagyott pandur lépett be, nem valami nagy örömeire Terzeiné mamának, ki ép aznap ereszteté be újra a terem fényfázós padolatát. No mert az érkezett vendégek köpenyegéről, kalapjáról ugyancsak csepegett a terem nyájás melegtől olvadozó hó, úgy hogy minden egyes közbiztonsági organum körül egyegy meglehetősen tócsa képződött, azonkívül a kandalló tüzétől még rutul is kezdtek gőzölni.

Végre az egyik pandur, meglehetősen hosszas bajmoldás után, több levél közül előkaparászott egyet s a tekintetes szolgabíró ur tiszteletével együtt átnyújtá nekem.

E levélben a szolgabíró azt tudatta velem és netalán ez idő szerint nálam tartózkodó vadásztársaimmal, hogy járásának alsó felében, és pedig a cs—i erdőben, egy kósza farkas nemcsak mutatkozott, de — többrendbéli hivatalos jelentés szerint — számos, a jó renddel össze nem egyeztethető merész tettet is követett el, minnek folytán »a fentebbi fenevad elemésztésére, ex particulari Ind. Cottus congregatione: »megyei farkasvadászat lett elhatározva,« melyre engem, barátaimat és netaláni vendégeimet deczember 16-ának reggeli tíz órájára, a k—i erdő átvágásánál való találkozásra meghí, annál is inkább, mert a köztisztületben álló specitabilis substitutus alispán, több igen édemes táblabíróval, a vadászat díszét emelni ígérték.

A szolgabírói meghívást fölolvastván, a pandurokat azzal az utasítással küldöttem vacsorálni, hogy várjanak a feleletre. Ezek, a ruháikról leoldott havat és sarujuk jégpatáinak nyomait a Tegyeiné fényfázós padlóján hagyván, a cselédszobába távoztak, hogy ott azt, a mit lecsöpögés és kipárolgás által víztartalomból vesztek, borbeszívás által pótolják; mert mikor a szolgabírónak szülő választ átadtam, meglehetősen kipirult arczsal pi-logtak felém.

A megejtendő farkasvadászat kitűzött idejéig még hat nap volt hátra, (előbb a köztisztületben álló substitutus nem érvén rá), és így a farkasnak még 6 napig kellett várakozni, míg »megyeileg« való kivégeztetése megtörténhetik.

A mi engem, Raimund és Károly barátaimat illeti: mi ugyan a sikerhez semmi reményt nem kötöttünk; de annál több tréfát és vadászbotrányt várván, a rendelt időre pontosan compareáltunk a k—i átvágásnál.

Az uradalmi birtokot végighasító, 1826-ban készült emez átvágás egészen egyenes vonalt készített, mi ha nem is a farkas elejtésére, de minden esetre a puskások fölállítására nézve a dirigens vadásznak nagy könnyebbségére szolgált.

Dirigens vadász pedig ki lehetett volna más, mint a járásbeli szolgabíró, kit e speciális esetben nemcsak a restaurationalis szavazatok többsége jogosított ez állásra, de köztudomás szerint, vadászati tanulmányai is képesíték erre, a meny nyibea téli időben polyván és kazalok körül gyakran szokott — vereleket lödözni.

Terhes föladatának egyszerűsítése céljából egy pandurt egy hajtóval nekieresztett a k—i átvágásnak ama rendelettel, hogy minden 150 lépésnyi

keresett nagy vadat. Erdésünk rögtön a kutyák buzdításával kilötte fegyverét, s a kerülőkkel együtt a kopókat biztató éles kurjongással a vágány felé sietett, melyből az ohajtott hangok hallatszottak. Az első kopóhoz csakhamar egy második és harmadik csatlakozott, s mindannyi a mozdulni nem akaró vad fekhelye felé szaladt, mire az a levegőbe bocsátott lövésektől, a vadászok kurjongásától, s a most már együtt levő farkától felzavarva, megindult, s az egész kopófalka éles csaholása kíséretében.

Mi a gerinczen várakoztunk mindaddig, míg a vad által vett irány fölől biztosságot nem szereztünk magunknak, a mikor mindegyikünk a vad menekülési vonalát elállandó, a kijelölt irányban gyorsan elhelyeztett. Mintegy félóra gyönyörű hajtás következett; a bérécek 18 kopónak egy pillanatra sem szünő koncertjét hangoztaták vissza. A vad, a mint kivethettük, a szikla-csúcsok felé tartott, miből medvére következtettünk, mert ez szereti a magasan fekvő sziklás helyeket, s már-már irigyeltük a csúcson álló társunk helyzetét, midőn a vad közvetlenül a gerinczen levő sziklák alatt megfordult s egyenesen az általunk elfoglalt vonalnak tartott. Ez által mindnyájunk esélye meglehetősen egyenlő lett. Egyszerre, nem mesze tőlünk, a vad megállapodott; tisztán hallottuk a marakodást; de csakhamar ismét megindult, mire a vonalon egy lövés dördül el, s az utána majdnem közvetlenül hallatszóló éles *kürtszó* hirdeté a vad elestét.

Mindnyáján a lövés színhelyére siettünk, de csalódással győződünk meg arról, hogy az elejtett vad nem a keresett medve, de *egy vaddisznó*; — a szerencsés vadász a háziur öccse, *báró Ghillány Imre*, a ki egy igen szép lövés-el, 70 lépésnyi távolságra szíven találta a *mintegy 2 mázsás fiatal, de kövér vadkant*.

Tudva azt, hogy a hegység e részében kell tartózkodniok a medvéknek, félóra pihenés után tovább haladtunk, és a szomszéd hegyoldalon elterülő alacsony vágásban csakhamar *két medve fris nyomára, és itt tartózkodásuk egyéb kétségtelen hagyatékkára bukkantunk*. Még fel sem értünk a tetőre, midőn több kopónk vastag csaholása a vad feltalálását jelzé. Ugyanakkor vadászunk is kilötte fegyverét, s biztató kiáltásokkal a vad fekhelye felé sietett, mely körül már számos kopó

csaholt és vonított, de a vad nem engedte magát oly könnyű szerrel kizavartatni. Ekkor a háziur, a vad felzavarása czéljából, szintén a sűrűbe ment. Távozása után alig pár perczel, s még meze a vad fekhelyétől, két lövés dördült el, s ez után a háziurnak *»vigyázz a tetőn«* kiáltását hallottuk.

A tetőn ekkor hárman valánk; ketten egy kis tisztáson együtt maradtunk, míg harmadik társunk oldalt a bokrokba húzódott. A legnagyobb mértékben felhevülve, lövésre készen tartva fegyveremet, vártam a történendőket, midőn a bokrok csörtetését hallám, s mintegy *15 lépésnyire tőlem, egyenesen felém tartva, egy nagy medve bukkant elő*. Az első medve volt ez, melyet szabadban, s galop-ugrásokban közeledni láttam, miközben az alacsony lokrok átugrásánál hátának sajátzerű meggörbítése folytán, a valónál sokkal nagyobbak tűnt fel. A medve láttára az izgatottság, mely elébb nagy mértékben erőt vett rajtam, meglehetősen eltűnt, s egész higgadtan emelém a fegyvert arcomhoz. A szemközti jött állat eddig észre sem vett, helyzeténél fogva azonban csak fejét vehettem czélba, és midőn 8—10 lépésnyire ért hozzám — lövésem eldördült. — A medve egy pillanatra megállt, nagyot morogva rám nézett, s aztán oldalt fordulva tova sietett; e pillanatban utána küldém második golyómat, valamint a közvetlenül mellettem álló vadásztársam is, — ki a medvét egyenesen felém tartani látván, ama hitben volt, hogy az reám veti magát, s azért kritikussabb időpontra tartotta fenn lövéseit, — most szintén czélba vevé s utána küldé golyóit, de medvének gyors ugrásokkal a hegy tulsó oldalán, a bokrokban eltűnt.

Mig ez velünk történt, az alatt a kopók által előbb felvert vad is megindult, s mi csak most tudtuk meg, hogy a medvét, a melyre löttünk, egyetlenegy kopó sem követé; csak a háziur találkozott vele a sűrűben, s az ő lövéseitől felzavarva jött az felénk. A kopók által feltalált és megindított vad egészen más irányt vett, s most hegyen völgyön keresztül gyönyörű hajtás következett, mely legalább is egy óráig tartott. A vad, melyről nem tudtuk, medve-e vagy vadkan, gyakran megállt, de valamennyi eb körülötte lévén, ismét indulni kényszerült. Magam a gerinczen levő szikla-csúcsra másztam, onnét gyönyörködtem a 18 kopó koncertjében, melytől a bérécek viszhangoztak. — Már a második völgybe húzódott a

hajtás, hová az utakat és átjárókat ismerő háziur a kerülőkkel utána sietett.

Hosszú várakozás után, mely alatt a természet szépségei szemléletében s a hajtás hallgatásában találtam kárpótlást, végre a kopók vastag csaholása és marakodása jelenté, hogy a vad megállott, mire rövid idő múlva több lövés dördült el, s az erre következő kúrthangból tudtam, hogy az üzött vad elesett.

Az egyik medve megvan; — gondolám, — most keressük az enyinet; mert meg voltam győződve, hogy medvémet jól vettem czélba; elég nyugodtan, s igen közelől löttem, s ennél fogva el sem hibázhattam. Kürtölésemre és hívásomra az egész társaság a kopókkal együtt a gerinczen összegyűlt; egyuttal megtudtam, hogy a második vad, melyet a háziur golyója ejtett el, nem medve, hanem ismét *egy vén három-mázsás vadkan*.

Ezután megmutattam a társaságnak, a tisztáson a helyet, a hol a medve előbukkant, a hol rálöttem, s mondván, hogy azt hiszen, miszerint golyóm talált, miután vadásztársam is így velekedett, elhatároztuk, a medve keresését. Nyomra vezettük a kutyákat, a vadászszemélyzet a sűrűben eltűnt, mi pedig elállottuk a gerinczet.

Rövid keresés után felhangzott az ebek csaholása, de a medve, (mert ezuttal csakugyan az volt), csak hosszabb idő múlva, s csak miután több vadász kisütötte fegyverét, indult meg; ez megerősített ama hitben, hogy ez a golyóm által megsebesített maczkó lesz. — Hosszú és pompás hajtás következett erre; a medve mindent a hegyoldalban haladt; gyakran meg-megállott, s a kopókat magától elűzni törekedett, de ezek nem tágitottak, s így a hajtás az egész hegyoldalt megkerülve haladt vissza. Ekkor lehetőségig elálni igyekeztünk visszavonulási vonalát, de maczkónk a hegyalján, egészen lent, fordult vissza, s csak a legelső helyet elfoglaló urvadász duplázhatótt reá, a nagy távolság folytán eredmény nélkül. Ekkor a medve tőlünk több völgy által elválasztott s nagy távolságban levő, rendkívül sziklás erdőnek tartott, a hol megérkezve, megállapodott, s a kopók csaholása nem volt képes többé e fáradt vadat felzavarni.

Br. Ghillány, ki a területet mindnyájunk között legjobban ismeri, két kerülővel utána ment, míg mi a hegytetőre visszatérve gyönyörködünk a nagyszerű kilátásban, s hallgattuk a kopók meg-

távolságban három lapát havat hányjanak egymásra, ez jelezvén a vadászok állását.

Mikor én és társaim megérkeztünk a megye által elrendelt s a rakoncátlan fenevad elpusztítására czélzó vadászatra, a szegény elgyöttrött »organum securitatis« épen elvégezte fárasztó munkáját a mintegy kétezer öl hosszú átvágáson, s nagy ügyyel-bajjal törtetett át a mély havon, a mi nálunk némi derűtséget idézett elő. Nehezelteli is látszott ezért kissé, de csakhamar fölvidult az arcza a pálinkás üveg láttára, melyet oda nyújtottunk neki, s a szánon kínált ülést sem utasította vissza.

Az összejövetel helyén még nem találtunk 9 órákor csak hat pandurt, oda számítva a bizalmi is, ugy szintén 9 vagy 10 hajtót, kik symmetria kedvéért, — vagy talán azért, mert a várt spectabiliseknek utjába esett — ép az átvágás közepett, roppant máglyát raktak.

Kis vártatva jöttek azonban a vadász urak, többnyire szánon, csörgős lovakon s leginkább azon a téren, melynek alsó végén a hajtásnak már meg kellett kezdődnie, hogy délre az átvágáshoz érkezzenek.

A várt notabilitások még mindig késvén, én és barátaim elfoglaltuk a balszárny legszeles állásait, persze ignorálva a szolgabírói közeg által kijelölt helyeket. Állásunknak az az előnye volt, hogy dombos fekvésénél fogva végig láttunk az átvágáson; előtte pedig terjedelmes bozót terült el, melyből farkast ugyan nem, de nyulat és rókát lehetett várni.

10 óra elmúlt, de még sem a substitutusnak, sem a szolgabírónak hire-hamva sem volt.

A cs—i erdőből már ki kellett a hajtásnak

érnie, mert a mi magaslatunkról messze belátható téren már egyes nyulak egyik bozótból a másikba kezdtek átválni; majd végül egy őz-család menekült ki, jóval fölöttünk, a hajtásból.

Ekkor elhatározta az intéző egyén a jelen volt puskások elállítását, csakis néhányadmagával maradván a tűz mellett, a várt spectabilisek fogadására. Eltörtetett tehát vagy husz puskás, egymást fenszóval értesítvén, miszerint, a farkasvadászatonál elkerülhetetlen kellék: *a legnagyobb csendesség!*

Épen ekkor tűnt föl, de még jókora távolban, két négylovas szán. Az első szának kocsis-ülésén fehércsüveg és csákós huszár ült, s ebből sejtettük, hogy a várt uraságok jönnek.

A tűz körül ácsorgott hat pandur arczéiben fölállva, készült a tisztelgésre.

Mi, magas állásunkból ez előkészületeket látván, perczenkint vártuk, hogy a t. substitutus ur üdvözlétére sortüzet fognak adni, mi mindenesetre több ünnepélyességet adandott volna a jelenetnek, semmint hasznót a vadászatonak.

Ez azonban mégis elmaradván, nagy sürgés-forgás keletkezett, s míg a két szánon jött 4 notabilitás holmiát leszedték, az alispán kijelentette, hogy ez első hajtás alatt a tüznél fog maradni. Osztozott e véleménynek helyes voltában a két más spectabilis is, míg a negyedik ama szándékának adott kifejezést, hogy ő a csikorgó hideg, uti fáradság és netaláni veszedelem daczára, az incriminált fenevaddal szembe akar szállani.

És ki lön küldve egy tiszteletbeli esküdt, hogy említett táblabíró urat, — ki a tűz barátságos melegét mellözve, nimródí vágyait kielégíteni

ohajtá — állásra vezesse, meg egy pandur, ki a spectabilis lábtyűjét, bundáját, nagykendőjét és egy bőrtokba pakolt puskát utána czepeljen.

Eközben a többi pandur a szánokról leszedte az üléseket, pokróczokat s ezeket a tűz mellé állítván, az előfogati kocsisok felkötött szénáját elhintették az urak lábai alá, és így ezek, egész kényelembe helyezkedvén, megkezdődött a falatozás: a szolgabíró szerediséből.

Ezalatt a negyedik Nimród előre törtetett, a honorárius és a pandur előtt, s meg érkezvén állására, először is a puskáját kezdte rendbe szedni; s ekkor arról nyert meggyőződést, hogy vadásztáskája a kocsiládában maradt. A pandur visszaküldetett. Ez meghozza a táskát s végre kezdik a puskát tölteni.

A spectabilis, míg a pandur odajárt, a honorárius segélyével, annyi ingóságot szedett magára, hogy tökéletesen ingatlaná vált.

A spectabilis nem bizott eléggé fegyverének balcsövében, míg vagy négy gyutacsnak meglehetősen durranással elpezeczentése után rendbe nem hozta azt. A cső kipörkölése után rövid tanácskozást tartott a fölött, melyik csőbe jöjjön a sörét, melyikbe a *repost*, (németül szatyma) s csakhamar készen állt a gyilkos fegyver, melyet aztán a spectabilis hóna alá adott a pandur, és ez bundás kezével magához szorítva azt, mint valami sarkvidéki vadász állt ott, minden élő vadnak — ha lehet — véget vetni!

Mig mindez vagy félórnyi időt igényelt, az alatt a hajtás szakadatlanul folyt, s már hallatszottak nemcsak a pandurok és a hajtók közt elosztott kovács, bognár és egyéb koczapuskások lövöldözése, de az előbb nevezettek káromkodása

nem szűnő, de mindig egy helyben levő koncertjét. A verőfényes őszi délután teljes szépségben engedte élveznünk a mesze vidék nagyszerűségét. Balra tőlünk a krisói, göllniczbányai és szomolnoki erdőfedte hegyek terülnek el, a távolban előttünk a *Kárpátok csúcsai* emelkednek ég felé, ragyogva a búcsúzó nap fényében, alattunk a mélységben vékony ezüst szalagként kanyarog a *Hernád* és *Göllnitz* folyó, a *Hernád* partján levő vasművek és rézkohók sűrű füstöt okádnak; most a *kassa-oderbergi* vasuton egy vonat robot tova, s a mozdony éles füttye gyengén ugyan, de tisztán hallatszik a tiszta hegyi levegőben. Körülöttünk a Kluknó, Hrabkó, Jekelfalu, Klembereg, kassai erdőségek terülnek el számtalan meredek sziklás lejtőivel, és pisztrángdus hegyi patakjaival. Jobbra Sáros megye alsó részének keskeny völgyei és hegyei látszanak, hegyes, görbe, terméketlen ország, de szülőföldünk s azért előttünk oly bájos, oly kedves; a sírosi, kapi és sóvári várromok, egy régi kor eme pusztuló emlékei, festői látványt nyújtanak; visszagondolunk a korr, melyben épültek és fényükben ragyogtak, vajjon boldogabb volt-e?! Amott a fintai és a kopasz Sztrázsa, eme kihült tüzhányó, majdnem szabályos derekszögben emelkedik ki, egy rideg kopár, kietlen hegy, oly rideg és kietlen, mint a férfi keble, ha kihalt belőle a szép és nemes iránti meleg érzés éltető tüze. Kissé odább a bradziskói templom, a megyének eme legmagasabb ponton épült, s minden magasabb pontról látható egyháza, daczolva a viharral, mint a hit, mely építé. Távolabb a simonkai hegylánc, és a ránci és szalánzi hegyek szegélyzik a láthatárt. Elbűvölve a természet nagyszerű szépségétől, elmerengünk, magunk sem tudjuk mi felett, de érezzük, hogy a természet bája gondolatainknak emelkedett irányt ad.

A kopó-sereg zenéje ezalatt ugyanazon helyen egyre tart, ez figyelmeztet minket itt-létünk céljára, melyet már-már feledni voltunk hajlandók. A csaholás, mely hozzánk csak gyengén hallatszik, időről időre megélnékül, majd ismét csak egy két eb hallatja hangját; tudjuk, hogy a medve sziklák közé szorult, s nem törődve a körülötte álló kopókkal, mozdulni nem akar. Számításunk szerint a feléje tartó vadászok már közel lehetnek hozzá, s csakugyan több lövés hallatszik, s az utánuk átszálló kúrthang a medve pályafutásának befejeztét hirdeti.

Az alkonyat közeledvén, be nem várva társainkat, kik a medvével szekéren Kluknó felé vették utjokat, hazafelé indultunk. Természetesen előbb érkezünk a két vadkant vivő szekérral Klembereg, házi gazdánk vendégszerető házába; hol fiatal és kedves háziasszonyunknak elbeszélve a nap eseményét, nagy kíváncsisággal vártuk a házi ur hazajöttét; különösen én voltam nagy izgatottságban, mielőbb megtudni lövéseim eredményét.

De im szekézőre j hallatszik; házigazdánk a medvével megérkezik. Örömmel üdvözljük, és rögtön a legnagyobb figyelemmel vizsgáljuk a rendkívül nagy erős állatot, de bizony testében a házi ur rob-golyóin, s egy kerülő közönséges ólmán kívül, (ki a medvének a kegyelem lövést adta meg) más golyót nem találunk; én tehát vagy más medvére löttem, vagy hibáztam.

A vadászat azonban, melynek eredménye 2 erős vadkan, és egy nagy vén medve, melyen a kopók megbízhatóságainak ily fényes tanubizonyosságát adták, emlékezetes fog maradni mindnyájunk előtt.

Aggteleky.

Körületekintés a fővárosi vadhúspiaczon.

Aggasztó hírek a vadállomány ez évi silány-sága miatt, és *mesés bősége az erdei-szalónkáknak*; az első hír, a második tény; ily körülmények között nyitattott meg, az őszi derekán, vadhúspiacunk.

Ha a szállongó híreknek hittünk volna, akkor előre le kellett volna mondanunk ama reményről, hogy asztalunk, az örökkévaló borjú- és csirkepecsenyéről valaha megmenekülhetne, — de a valóság meghazudtolta a balhíreket. Kevesebb a nyul más évekenél ez idén — az igaz; a fogoly meg valóban nagyon ritka, de *van bőség fácányban, rőt- és serte-vadban.*

A tapasztalt vadfogasztó egészen más okokat fedez fel, a vadhiányt illetőleg, mint azok szoktak lenni, melyeket rendszeren a vadászatok kezdeténél szerencsétlen nimródok, és nyerni vágyó vadproducensek évente felmelegítenek. Tény, hogy ez idén, az abnormis tavaszi időjárások folytán, továbbá a nagy vízáradások miatt, mind azok a vadnemek, melyek a *csupasz földön tenyésznek, igen nagyon megfogyatkoztak, — de maradt ezekből is*

annyi, hogy fővárosunk bőven elláthatná magát, ha a *roppant fogyasztási adó, a vasúti tulságosan magas fuvar*, itt helyben garázdálkodó *élelmiszer-üzso-ra*, — szóval mindamaz okok, mely élelmiszerpiacunkat oda vitték, a hol az jelenleg *tengődik*, a vadra is nem folytak volna be oly végzetesen, hogy az a *fővárost kerülve, folyton a külföldnek tart*, minek köszönhetjük, hogy itt benn csak rosz és drága vadat kapunk, — az állam meg tulságos igényei miatt, az adót illetve üresen maradt kezével hiába hadonász a nagy semmisségben.

Jelenleg a vadvásár situatiója a következő: nyulak már a vadásztérekre számos vásárló által minden áron megvétetnek, és Bécsbe, Berlinbe, Londonba küldetnek. Megezik most, hogy itt a piacon olcsóbb a nyul, mint a megyékben, és a nyul-kereskedők minden körülmény között nem kis összegeket veszítenek, míg a tenyésztők itt-ott szép árakon jócskán nyerne. A dolog különben így nem fog maradni, mert az általános hideg a vadászatoknak kedvező, az eredmény bővebb a számításnál, és az árak kint is napról-napra csökkennek. Fácányban bővelkedünk, és azok csak nagynehezen akadnak vevőre. A vadkereskedők nem tudják, hogy hová küldjék; a külföld csak olcsón veszi, itt a piacon pedig e pecsenye úgy szólván kiment a divatból. Megjárja most bármily fényes asztalon már a paraszt csirke is.

Fogoly nagyon kevés volt, és az most is drága. Piacunkra Csehország küldi, és magának azokat jól megfizeteti.

Fényes eddig még kevés volt, ugyszintén kevés piacunkon a vízi szárnyas is.

Őz, szarvastehén, däm- és serte-vad, van elég, — miután e vadfajok csak kis mennyiségekben vitetnek kifelé.

Értésünkre jutott nagyobb vadászatokból, november havában, piacunkra jött:

Gróf Bombelles komári uradalmából 800 nyul, 500 fácány; *Jankovics Elemér* thoresováci erdeiből 50 däm-vad; *gróf Breuner* zselizi uradalmából 1000 nyul, 600 fácány; az Esterházy-féle *cseklyészi, tallósi* és *szempezi* pagonyokból 300 nyul, 800 fácány és 20 däm-vad; a *munkácsi, sárköz-ujlaki* és *gácsi* uradalmak számos serte- és szarvasvadat küldtek piacunkra; a *munkácsi* uradalomból ama három *vaddisznó*, melyeket a *trónörökös ő fensége* elejtett, szintén a fővárosba került és a *Pál-féle vadkereskedésben árusítottat el.*

is, a hajtók pedig hol éktelenül kiabáltak, hol szép csöndesen, pipaszó mellett a gyalog- és kocsi-utakon beszélgettek s úgy haladtak odább, természetesen a nádasok és bozótok lehető kerülésével.

Ilyen hajtás mellett aztán csak is a predestináció vihethi a halál torkába a vadat, s ilyen négy vagy öt halálnak szánt nyul tört át a k—i erdőre, hol sorsuk utól is érte őket.

A jobb oldalon, hol a vicének kellett volna állnia, kissé rendesebben ment a hajtás, de különben is a hajtásba ejtett három falu határai között egyes kenderföldek is esvén, több nyulat véltünk ott; miért is természetesnek találtuk a jobb oldalról hallható sűrű lövöldözést.

A hajtók az átvágáshoz érvén, kiki iparkodott a tüzhöz.

Mi sem voltunk utolsók; kilencz órától háromnegyed egyig nagyon elég volt ily hideg időben álláson vesztegelni; de meg azt is tudtuk, hogy csak most fog a vadászatnak sava-borsa: a sok tréfa következni.

Csak néhány perczel elöztük meg a jobb szárnyon állott puskásokat, de még elég korán, hogy hallhassuk a visszatért spectabilisnek a viselt dolgait, ki ugyanis az első nyulat, ámbár az első lövésre — elhibázta, de a második csövel biztosan eltalálta volna, ha a fegyver meg nem tagadja a szolgálatot; a második és harmadik nyulat azonban bizonyosan meglötte s a közeli sűrűségben, ha keressük, bizonyára dermedten fogjuk találni. Majd többen-többen szállingóztak a tüzhöz. Hoztak 3 nyulat, de sokat megsebesítettek, kinek első, kinek hátulsó lábát lötték el; de mégis mind elmenekültek; hanem hát a közelebbi hajtásban mégis csak rájuk akadnak!

Utközben senkisé akarta a süvegesiznában csak lassan ballagó spectabilist elkerülni, s vagy 10—14 puskás összetorlódott, mikor a már tüzhöz siető hajtók között egyszerre felugrik egy nyul és rémületében egyenest a puskásoknak fut. Mondják, valaki első lövésre legott agyonlötötte, de ez koránt sem tartóztatta vissza Nimródjainkat attól, hogy kiki bele ne süsse puskáját, s a szegény pára annyira össze lett lödözve, hogy egy véres gömbből csak itt-ott állott ki egy-egy láb.

Megtelepedtünk valahára. Előczepelték a végtelen sok provizóit, vulgo: *elemőzsídt*, s lévén a magyar vadász speciális tulajdonsága, hogy hacsak egy darab kenyere van is, megkínálja vele szomszédját: mindenki eleve gondoskodott arról, miszerint ne csak a maga részére legyen ellátva, de minél több vadásztársának szolgálhasson. A mellett meg ott sustorgott már a hatalmas bográcsban tűz mellett a pörkölt hus, csak hogy ehez sem tányér sem kalán nem állt a vadásztársaság rendelkezésére. Igaz, hogy két-három jó barátnak bogrács-hoz a tányér és kalán felesleges; ám negyvenötven uri emberrel egy bográcsból mártogatni: mégis erős föladat. Ott is maradt a szegény bogrács és szerencsésen megégett az ürühus. De se baj! több volt még akkor is az enivaló, mint a menyit kétannyi vadász is képes lett volna elkölteni.

A sűrűen forgó csutora, palaczk, és pohár segítségével a vadász-kománia hamar tova üzte a hideget s megjött a jókedv; hangzott a sok vadászkaland és sok — nem is mindig elbeszélhető, de in flagranti eléggé talpraesett — tréfa; volt kalap- és krajczár-feldobás és utána nagy nevetés, ha hibázták s még nagyobb, ha valakinek kalapja fenekét kilöttek, vagy kucsmáját szétszakgatták.

Mindez a zajos multság természetesen a következő hajtás nagy előnyére esett.

A dirigens vadász konstatalta az első hajtás eredményét, mely állott 10 meglőtt és ismeretlen számú megsebzett nyulból, egyszersmind két megsebzett hajtóból és egy pandurból, kit a nimródoskodó táblabírónak sikerült, folyton csökönkösködő balcsövével — de csak könnyedén — megsebezni. A hajtók csak jelentéktelen, a fagytól visszapatant göbecs-sérüléseket kaptak.

A nem épen fényes eredmény után, a rendező főszolgabíró megjutalmazandó a jókat és büntendő a gonoszokat, vagyis inkább: *nem jutalmazandó a jókat, de büntetve a gonoszokat*: az igazságszolgáltatáshoz fogott. *Néhány hajtót megcsapatott azért, mert nem eléggé lármáztak*; másokat meg azért, mert nagyon is lármáztak; ismét másokat, mivelhogy előre futottak, vagy mert hátramaradtak. A hivatali e tul-buzgalom olyannyira hatványozódott a »járásbeli«-nél, hogy várható volt, mikép lassankint mind a négyszáz egynehány hajtó megizeli a mogyoró-pálcza ízét. Ez a látványosság egyébiránt valószínűleg a többször emlegetett substitutus másod alispán ur tiszteletére történt.

Ez azonban sokkal humánusabb ember lévén, ha nem birta is eltiltani tul a rendén zelózus szolgabíráját a kedvelt mogyorófa használatától, mindamellét a verési adagot ad minimum redukálni iparkodott, úgy hogy öt-hat botuál többet senki, sőt a legtöbben csak e-gy-két ütést kaptak, s az is — a szolgabíró ur *terminus technicus*a szerint: nem a »sauce«-ából.

Verba docent, exempla trahunt: alig hagyta el a szolgabíró a botoztatást, magoknak az uraknak